

Vanliga frågor och svar kring förskrivning av läkemedelsautomat och digitala hjälpmedel

Sedan den 26e februari är läkemedelsautomat ett förskrivningsbart personligt hjälpmedel ([länk](#)). Det finns två upphandlade leverantörer av läkemedelsautomat – Dosell som erbjuder en variant utan administrationstjänst (enkel) och en variant med administrationstjänst (enkel), samt Evondos som erbjuder en variant med administrationstjänst (avancerad). De båda varianterna med administrationstjänst erbjuder fler funktioner för personal. Vad som skiljer de två läkemedelsautomaterna med administrationstjänst åt finns beskrivet i dokumentet ”Samlad information om digital läkemedelsautomat” på webbsidan för [erfarenhetsutbyte och stödmaterial](#). Hjälpmedelscentralen får med anledning av att hjälpmedlen är nya i sortimentet många frågor specifikt utifrån läkemedelsautomaten men också frågor från personer/verksamheter som inte tidigare förskrivit hjälpmedel och därmed har frågor om Hjälpmedelscentralen och/eller förskrivningsprocessen. För att underlätta har vi samlat några av de vanliga frågorna här.

1. Allmänna frågor avseende Hjälpmedelscentralens tjänster och arbetssätt

1A. Vad är ett buffertförråd?

I buffertförrådet lagerhålls artiklar som kan kräva snabb tillgång. Artiklar som inte bedöms akuta kan beställas från Hjälpmedelscentralen och levereras via vanlig leverans.

Fördelarna med buffertförråd är flera, exempelvis:

- Ger bättre kontroll av lagret
- Behöver inte beställa till lagret
- Kan få leveranserna uppackade
- Får personmärkta artiklar levererade till angiven plats (sker i överenskommelse med Hjälpmedelscentralen)

1B. Hur sker automatisk lagerpåfyllnad i buffertförråd/säkerhetslager?

Alla kunder har i hjälpmedelsavtalet möjligheten att få sina hjälpmedelslager påfyllda automatiskt. Varje kund bestämmer tillsammans med Hjälpmedelscentralen vilka artiklar och hur många som ska finnas i buffertförrådet. Förråden fylls på med den volym som är uttagen via WebSesam, upp till den nivå som är bestämt. Valet av vilka artiklar som ska lagerföras i buffertförrådet rekommenderas baseras på hur ofta de används och hur snabb tillgång de kan kräva. Den bestämda lagernivån kan justeras om behovet ändras.

Kontakta din buffertförrådscoordinator för guidning att sätta nivåer för ert buffertförråd. De nås på buffertforrad@vgregion.se.

1C. Hur lägger man en beställning i WebSesam (Hjälpmedelscentralens beställningssystem)?

WebSesam hanterar beställningar av de hjälpmedel och tjänster som Hjälpmedelscentralen levererar och används av förskrivare och beställare av personliga hjälpmedel i VGR och kommunerna, oavsett driftsform. I WebSesam är det

även möjligt att hämta fakturaunderlag till hjälpmedelsfakturer från Hjälpmedelscentralen.

För mer information om hantering av behörighet, vänligen se:

[Nyregistrering, ändring och avslut av behörighet - Leverantör av Hjälpmedel i Västra Götalandsregionen \(vgregion.se\)](#)

För mer information om hur man lägger en beställning, vänligen se:

[Användarmanual webSesam 2023-09-25.pdf \(vgregion.se\)](#)

1D. Är processen vid fel på läkemedelsautomater samma som för andra hjälpmedel, dvs, en arbetsorder avhjälpande underhåll läggs i WebSesam?

Nej inte i dagsläget, en trasig läkemedelsautomat (oavsett modell) behöver bytas ut och skickas på reparation till leverantören.

Eftersom HMC inte har tillgång till administrationstjänsten för varje kommun, kan de inte göra ett tekniskt byte av läkemedelsautomaterna med administrationstjänst. När en läkemedelsautomat med administrationstjänst från Dosell eller Evondos krånglar är det bäst att kontakta Dosells kundtjänst (+46 8 211 121) eller Evondos kundtjänst (070-249 01 54).

Det är bra att ha en extra läkemedelsautomat i buffertförrådet ifall det inte går att laga läkemedelsautomaten, så slipper patienten stå utan. Efter bytet är gjort kan en hämtorder på den automat som är trasig skickas in. Vid upphämtning ska en trasig eller på annat sätt felaktig läkemedelsautomat vara uppmärkt.

2. Allmänna frågor om förskrivning av hjälpmedel

2A. Vad innebär förskrivningsprocessen?

Med förskrivning av hjälpmedel menas enligt Socialstyrelsens termbank: en åtgärd för att förse en person med hjälpmedel. I anmärkningen står att: Processen för förskrivning av hjälpmedel omfattar utprovning, eventuell specialanpassning, information, träning och uppföljning.

2B. Vilka utbildningar krävs för att förskriva digitala hjälpmedel?

Det är varje vårdgivares ansvar att utse en person (exempelvis verksamhetschef inom hälso- och sjukvård) som ska säkerställa att förskrivarna har och upprätthåller den kompetens och kunskap som behövs för att förskriva hjälpmedel och förbrukningsartiklar.

Chef för förskrivare behöver ha kunskap om förskrivningsprocessen och de krav som ställs på förskrivares kompetens, bland annat för att säkerställa förskrivarkompetensen inom verksamheten. Chefen ansvarar för att följa upp enskilda medarbetarnas kompetens inom de delar som ingår i förskrivarkompetensen.

Förskrivare behöver olika former av utbildning i olika faser av yrkeslivet. Nya förskrivare som saknar erfarenhet ska ha tillgång till handledning av en erfaren förskrivare. Alla förskrivare ska genomgå förskrivarutbildning på nationell, regional och lokal nivå innan självständig förskrivning.

Vård- och omsorgspersonal som hanterar förskrivna hjälpmedel och förbrukningsartiklar behöver ha kännedom om vad som styr förskrivningen.

Utöver de beskrivna kompetenskraven behövs kunskap om praktiska rutiner inom den egna verksamheten.

För mer information:

[Koncept för förskrivarkompetens Hälso- och sjukvård - Public_VardsamverkanVG](#)

2C. Vem får förskriva digitala hjälpmedel?

Olika yrkesgrupper är förskrivare inom olika hjälpmedels- och funktionshinderområden. Exempel på yrkesgrupper som förskriver hjälpmedel är audionomer, arbetsterapeuter, fysioterapeuter, logoped, sjuksköterskor, ortopedingenjörer och synpedagoger. Även läkare förskriver hjälpmedel, oftast handlar det då om hjälpmedel som är direkt kopplade till en medicinsk behandling.

Handboken (länk nedan) består av generella riktlinjer och specifika anvisningar inom olika produktområden. Riktlinjerna beskriver utgångspunkterna för förskrivning av hjälpmedel, vilka utgår från lagstiftning och politiska beslut i Västra Götaland. Anvisningarna inom produktområdena beskriver vilka hjälpmedel som är personligt förskrivningsbara i Västra Götaland och på vilka grunder.

Handbok för hälso- och sjukvård:

<https://www.vardsamverkan.se/omraden/hjalpmedel-i-vastra-gotaland/handbok-for-personliga-hjalpmedel-inom-halso-och-sjukvard/>

Handbok för Socialtjänst:

<https://www.vardsamverkan.se/omraden/hjalpmedel-i-vastra-gotaland/handbok-for-personliga-hjalpmedel-inom-socialtjanst/>

3. Upstart och beställning av läkemedelsautomat

3A. Vem får förskriva/beställa läkemedelsautomaten?

För läkemedelsautomat gäller förskrivare: läkare verksam på sjukhus och regional primärvård, samt sjuksköterska verksam på sjukhus, i regional primärvård och i kommunal primärvård. Anvisningen i handbok för personliga hjälpmedel inom hälso- och sjukvård detaljerar förskrivare och kriterier för förskrivning: [länk](#)

3B. Vilka patienter ska använda läkemedelsautomaten?

Se mer information kring detta i handboken: [Hjälpmedel för minnesstöd \(ISO-kod: 222812\) - Public_VardsamverkanVG](#)

3C. Vi är intresserade av att beställa läkemedelsautomaten som grundutrustning, vad gäller då?

Ska hjälpmedlet användas till en specifik patient och vara personligt förskrivet rymms beställningen inte inom en grundutrustning. Läkemedelsautomaten rekommenderas inte att användas som grundutrustning.

Läkemedelsautomat som skall användas till utbildning och fortbildning inom kommunen efter implementering beställs som grundutrustning. [Information vid](#)

3D. Vem betalar för hjälpmedlet?

Kostnadsansvaret för hjälpmedlet regleras i produktanvisningen ([Hjälpmedel för minnesstöd \(ISO-kod: 222812\) - Public VardsamverkanVG](#)) och följer hälso- och sjukvårdsansvaret. Ingen avgift till patient utgår.

3E. Är det möjligt för förskrivare att beställa hämtning av läkemedelsautomat efter avveckling i patientens bostad?

Hjälpmedelscentralen levererar till och hämtar från buffertförråd, förskrivande enhet samt patientens vistelseadress. Oavsett var hjälpmedlet ska hämtas läggs en hämtorder av förskrivare eller ansvarig för behovsbedömning i WebSesam, där adress för upphämtning anges. Notera att det är viktigt att ange telefonnummer till den kontaktperson som hämtningstillfället ska bokas med.

4. Verksamheternas egna arbetssätt avseende läkemedelsautomater

4A. Hur lägger verksamheten in information i administrationstjänsten för de två läkemedelsautomaterna som kommer tillsammans med detta?

Varje kommun gör detta tillsammans med respektive leverantör under utbildningsprocessen.

4B. Hur bör rutinen se ut för de personer som fyller på läkemedelsautomaterna samt för sjuksköterskor som är involverade?

Alla kommuner har olika utmaningar och arbetssätt och tar därför fram egna rutiner. För att få stöd i arbetet kan material från respektive leverantör samt erfarenhetsutbyte från pilottest av den avancerade läkemedelsautomaten användas.

4C. Hur ska larmkedjan avseende läkemedelsautomaten se ut?

En larmkedja används endast i samband med läkemedelsautomater med administrationstjänst. Varje kommun arbetar fram en larmkedja tillsammans med de respektive leverantörerna Dosell eller Evondos.

4D. Är ansvarig läkare med i beslut och bedömning i de fall patienterna har läkemedelsövertag?

Alla kommuner har olika utmaningar och arbetssätt och tar därför fram egna rutiner. För att få stöd i arbetet kan material från respektive leverantör samt erfarenhetsutbyte från pilottest av den avancerade läkemedelsautomaten användas.

4E. Är "uppladdningen" / påfyllningen delegerad insats?

Alla kommuner har olika utmaningar och arbetssätt och tar därför fram egna rutiner. För att få stöd i arbetet kan material från respektive leverantör samt erfarenhetsutbyte från pilottest av den avancerade läkemedelsautomaten användas.

5. Data- och informationssäkerhet

5A. Vilken informationsklassning används?

Denna fråga berör läkemedelsautomaterna med administrationstjänst där ett ramavtal

är tecknat mellan VGR och de respektive leverantörerna, i vilket ett tillhörande PUB-avtal ingår. Varje kommun rekommenderas dock att teckna eget PUB-avtal med leverantörerna.

5B. Hur fungerar läkemedelsautomater, går de på LAN eller GMS nät? Är det någon klient till eller web de administreras ifrån?

I upphandlingen finns det detaljerade krav på IT-säkerhet och cybersäkerhet. Vad gäller leverantören Evondos är de certifierade enligt ISO 27001 och använder GMS-nät. De administreras via webbläsare och molntjänst med server i Finland. Vad gäller leverantören Dosell använder de Skyresponse som driftar sin plattform på Amazon Web Services. Kunddata lagras krypterat i Amazon Web Services i Europa, specifikt Irland. Skyresponse är certifierade enligt ISO 27001.

5C. Uppfyller läkemedelsautomaten EU:s krav på dataskydd?

EU sammanställer en lista över de länder som bedöms ha adekvat skyddsnivå för datahantering. Dosells applikation och administrationstjänst som driftas av Skyresponse hanterar sin data genom Amazon Web Services i Europa och följer därmed reglerna för europeiska företag. Evondos data hanteras i företagets eget system i Finland, och uppfyller därmed EU:s krav på datahantering. Läs mer här: [Europeiska kommissionen](#) och [DPF](#).